

FACULTY OF ARTS & SOCIAL SCIENCES/COMMERCE & BM/SCIENCE
B.A./B.Com./B.Sc./BBA (CBCS) I-Year (II-Semester) Regular Examinations, August-2023

Sanskrit-II
(Second Language)

Time: 3 Hours

Max Marks: 80

Section - A

I. Answer any Five Questions from the following.

(5 x 4 = 20 M)

1. वेदव्यासस्य परिचयं लिखत ?
2. बुद्धस्य वैराग्योदयः कथम् अभूत् इति वर्णयत ?
3. संस्कृतक्षेत्रे बृहत्संहितायाः वैशिष्ट्यं किम् ?
4. अरक्षितं तिष्ठति देवरक्षितं सुरक्षितं देवहतं विनश्यति - ससन्दर्भं व्याख्यात ।
5. आशापाशशतैर्बद्धाः कामक्रोधपरायणाः ।
ईहन्ते कामभोगार्थमन्यायेनार्थसञ्चयान् ॥12॥ श्लोकस्य भावं लिखत ।
6. प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च जना न विदुरासुराः - ससन्दर्भं व्याख्यात ।
7. अधो दत्तक्रियापदानां लकार-पुरुष-वचनानि प्रत्यभिजानीत ।
1. वर्धस्व 2. भवानि 3. कुरुत 4. आसीत्
8. अधो दत्तवाक्यानि बहुवचने परिवर्त्य लिखत ।
1. च्छात्रः पुस्तकं नयति । 2. शिक्षिका पाठं पठित्वा पाठयति । 3. सेवकः सेवां करोति । 4. अहं पुस्तकं पश्यामि ।

Section - B

II. Answer all Questions from the following.

(4 x 15 = 60 M)

9. (A) अधोदत्तश्लोकेषु श्लोकद्वयस्य प्रतिपदार्थं लिखत ।
i. प्रत्यङ्गहीनान्विकलेन्द्रियांश्च जीर्णातुरादीन् कृपणांश्च दिक्षु ।
ततः समुत्सार्य परेण सान्निः शोभां परां राजपथस्य चक्रुः ॥
ii. रूपस्य हन्त्री व्यसनं बलस्य, शोकस्य योनिर्निधनं रतीनाम् ।
नाशः स्मृतीनां रिपुरिन्द्रियाणाम् एषा जरा नाम ययैष भग्नः ॥
iii. क एष भोः सूत! नरोऽभ्युपेतः ? केशैः सितैर्यष्टिविषक्तहस्तः ।
भ्रूसंवृताक्षः शिथिलानताङ्गः, किं विक्रियैषा प्रकृतिर्यदृच्छा ॥
iv. स्थूलोदरः श्वासचलच्छरीरः स्रस्तांसबाहुः कृशपाण्डुगात्रः ।
अम्बेति वाचं करुणं ब्रुवाणः परं समाश्लिष्य नरः क एषः? ॥

(OR)

(B) महाभारतस्य परिचयं लिखत ।

10. (A) संस्कृतक्षेत्रे वराहमिहिरस्य योगदानं लिखत ।

(OR)

(B) गङ्गदत्तकथां विवृणुत ।

11. (A) गीतानुसारं देवासुरसम्पदां स्वरूपं विवृणुतु ।

(OR)

(B) भगवद्गीतायाः वैशिष्ट्यं वर्णयत ।

12. (A) अधोदत्तधातूनां सूचितलकाररूपाणि लिखत ।

1. एध-लट्लकारः 2. भू-विधिलिङ्लकारः 3. कृ-लृट्लकारः 4. भाष-लङ्लकारः 5. वन्द-लोट्लकारः

(OR)

(B) अधोदत्तपदानां विग्रहवाक्यं लिखित्वा समासनाम लिखत ।

1. सधनः 2. चक्रधरः 3. महापुरुषः 4. शास्त्रपण्डितः 5. नीलवस्त्रम्
6. असत्यम् 7. चोरभयम् 8. दशरथपुत्रः 9. पितरौ 10. सीतापतिः